

POSTANOWIENIE

Dnia 10 maja 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z wniosku M.K.
przy uczestnictwie L.G.
o stwierdzenie nabycia spadku,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 10 maja 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 24 listopada 2016 r., sygn. akt IV Ca [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) przyznaje adw. A.N. od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w W. wynagrodzenie w kwocie 120 (sto dwadzieścia) zł - podwyższone o stawkę podatku od towarów i usług obowiązującą za tego rodzaju czynności - za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną z urzędu uczestniczce postępowania w postępowaniu przed Sądem Najwyższym.**

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 w zw. z 13 § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które – zgodnie z art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej od postanowienia Sądu Okręgowego w W. z dnia 24 listopada 2016 r. uczestniczka postępowania L.G. oparła wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłankach określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się zagadnienie nowe i dotychczas niewyjaśnione. Zagadnienie to musi mieć charakter istotny i być zagadnieniem ściśle jurydycznym, tj. dającym się przedstawić w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych lub oceny dowodów (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08, ICBSN 2009, nr 4, s. 48). Chodzi przy tym o zagadnienie o charakterze abstrakcyjnym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji, a jego rozstrzygnięcie będzie miało znaczenie nie tylko dla oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw. Z tej przyczyny przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga wykazania przez skarżącego, że w sprawie występuje zagadnienie nowe,

nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa.

Podnieść należy, że powyższych wymogów nie spełniła skarżąca, powołując się w skardze kasacyjnej na zagadnienie dotyczące ewentualnej dopuszczalności uznania spadkobiercy za niegodnego (art. 928 § 1 i 929 k.c.) w ramach postępowania o stwierdzenie nabycia spadku. W dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że żądanie uznania spadkobiercy nie może być realizowane w toku postępowania o stwierdzenie nabycia spadku. Uznanie spadkobiercy za niegodnego dziedziczenia następuje bowiem w toku postępowania procesowego (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2010 r., III CZP 64/10, OSNC 2011, nr 3, poz. 26; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 1967 r., III CZP 44/67, OSPiKA 1967, nr 11, poz. 258 oraz uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 1968 r., III CZP 101/67, OSNCP 1968, nr 12, poz. 203).

Odwołując się do treści wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stwierdzić należy, że nie zostały przez skarżącą przedstawione wystarczające motywy pozwalające na uznanie, iż skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Podkreślić bowiem należy, że wyróżniona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zachodzi wtedy, gdy zasadność zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. Tymczasem skarżąca uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z powodu jej oczywistej zasadności (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) sprowadza jedynie do polemiki z motywami rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego bez jednoczesnego przedstawienia szerszych wywodów jurydycznych wskazujących na występowanie „oczywistej zasadności skargi kasacyjnej”.

W sprawie nie zachodzi także nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę – w granicach zaskarżenia – z urzędu (art. 398¹³ § 1 w zw. art. 13 § 2 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.). W przedmiocie przyznania adwokat A.N. od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w W. wynagrodzenia tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej uczestniczące postępowania z urzędu podwyższonego o kwotę podatku od towarów i usług, na stosowny wniosek, Sąd Najwyższy orzekł na podstawie § 2 w zw. z § 16 ust. 4 pkt 2, § 12 pkt 2 oraz § 4 ust. 2 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2016 r. poz. 1714 ze zm.).